EBÛ İSHÂK ŞÂMİ-İ ÇEŞTÎ

Çeştiyye yolunun büyüklerinden. Lakabı Şerefüddîn’dir. Çeşt’te otururdu. Bu yüzden ona Çeştî, yoluna Çeştiyye, talebelerine Çeştiyye mensûbu denildi. 329 (m. 940) yılında vefât etti. Kabr-i şerîfi Akka’dadır.

Zâhirî ve batınî ilimleri Hâce Mimşâd Dîneverî’den tahsil etti. İlk zamanlarda evliyâullahtan birine talebe olmak istedi. Kırk gün istihâreye yattı. Kırkıncı gün gâibden bir ses, “Ey Ebû İshâk! Git Mimşâd Dîneverî’nin emniyet ve kurtuluşa götüren eteğine yapış ki, maksadına eresin!” dedi. Bunun üzerine Mimşâd Dîneverî’nin yanına gidip, hizmetine girdi. Yedi sene onun yanında bulundu. Bu zaman zarfında kemâle geldi. Hocasına halife oldu. İzin alıp, Çeşt şehrine giderek, insanları irşâd etmeye (doğru yolu anlatmaya) başladı. Hocasının vefâtından sonra da yerine geçti. Ebû İshâk Şâmî hazretleri, Çeşt’te birçok talebe yetiştirip, çok sayıda insanın âhıret se’âdetine kavuşmasına sebeb oldu. Vefâtından sonra yerine, talebelerinin en üstünü olan Ebû Ahmed Ebdâl Çeştî hazretleri geçti.

Ebû İshâk Çeştî hazretleri, dünyâya hiç ehemmiyet vermezdi. Değil günah işlemek, işlediği hayırlı amellere tövbe ederdi. Haftada bir yemek yer ve “Açlık dervişlerin mi’râcıdır” buyururdu. Vaktini, yalnız Allahü teâlânın rızâsı için yapılan amellere ayırırdı. Ömrü, hep ibâdet ve insanları doğru yola çağırmakla geçti. Ebû İshâk hazretlerinin sohbetlerinde bulunan günahtan çok sakınırdı. Hasta bir kimse o meclise gelse, şifâ bularak çıkar giderdi.

“Çeşt şehri ahâlisinden biri anlatır: “Çeşt bölgesinde kuraklık olup, aylarca yağmur yağmadı. İnsanlar ve hayvanlar susuzluktan ızdırap içindeydi. Belde sakinleri gidip Ebû İshâk Çeştî hazretlerinden yağmur için duâ etmesini istirhâm ettiler. O da duâ etti. Çok geçmeden yağmur yağmaya başladı. O kadar çok yağdı ki, halk bu defa yağmurun durması için duâ istediler. Tekrar duâ etti ve yağmur kesildi.”

Siyer-ül-Aktâb adlı eserin yazarı; “Ebû İshâk Çeştî hazretlerinin Akka’da kabrinin yanına giden, akşamdan sabaha kadar, kabrinin üzerinde yanan nûranî ışığı görür. Rüzgar ve yağmur ne kadar şiddetli olursa olsun, o ışığa asla zarar veremez” buyurmaktadır.

□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□

1) Nefehât-ül-üns sh. 361